

گزارش یک مورد التهاب کام نرم در یک راس مادیان نژاد قره‌باغ

پروانه صادقی^۱، سیده کیمیا زمردیان^۱، محسن پی‌سخن^{۲*}

۱. دانشجوی دکتری عمومی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

۲. فارغ‌التحصیل دکتری عمومی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

mohsen.peysokhan.dvm@gmail.com

دریافت مقاله: ۱۷ تیر ۱۴۰۰؛ پذیرش نهایی: ۲۵ شهریور ۱۴۰۰

مشکلات دندانی یکی از مهمترین چالش‌های طب اسب بوده و در از دست دادن وزن، ریزش بزاق، ضایعات محوطه دهانی و کولیک نقش عمده‌ای دارد. زخم‌های دهانی، رایج‌ترین علت دردهای محوطه دهانی اسب هستند که با اختلالات دندانی ارتباط گسترده‌ای دارند. حساسیت و بیماری‌های گوارشی در اسب نسبت به تغییرات رژیم غذایی نسبت به سایر حیوانات اهلی بیشتر است. سایش دندان می‌تواند تحت تاثیر جیره غذایی باشد. تغییرات ناگهانی جیره غذایی به اختلالات گوارشی خطرناکی منجر می‌شود، بنابراین تغییرات آهسته و تدریجی جیره، (حداقل به مدت یک هفته) برای سلامت حیوان ضروری است. آریتمی‌های ثانویه در نتیجه بیماری‌های سیستمیک رخ می‌دهند. علل احتمالی آن‌ها ناشی از بیماری گوارشی شامل اثرات مستقیم اندوتوکسین‌ها بر میکروارگانیسم‌ها، عدم تعادل اتونوم ناشی از اتساع دستگاه گوارش، عدم تعادل متابولیک، الکتروولیت یا اسید و باز است. در این مطالعه به بررسی یک راس مادیان ۷ ساله نژاد قره‌باغ پرداخته شده است. شکایت صاحب دام مبنی بر کاهش اشتها به مدت سه روز و ضعف و بی‌حالی و همچنین عدم توانایی خوردن آب و غذا علی‌رغم تمایل به خوردن بود. در معاینه اولیه تعداد ضربان قلب ۲۰ عدد در دقیقه (برادی‌کاردی)، تعداد تنفس ۸ دم و باز دم در دقیقه و دمای رکتال ۳۷/۷ به دست آمد. همچنین کاهش حرکات گوارشی و رنگ پریدگی مخاطات از یافته‌های مشهود بود. با معاینه محوطه دهانی التهاب شدید ناحیه نرم‌کام و همچنین سایش نامناسب دندان‌ها به وضوح قابل مشاهده بود. در تاریخچه گرفته شده از صاحب دام مشخص گردید که حدود ۵ روز قبل جیره غذایی دام تغییر کرده و از مرتع جدیدی تهیه شده است که به نظر می‌رسد این عامل در کنار وضعیت ناسالم دندان‌ها منجر به التهاب شدید نرم‌کام شده است. در این کیس ۳ نوبت سرم تراپی انجام گرفت. در نوبت اول سرم تراپی: ۲۰ لیتر نرمال سالین، ۰/۵ لیتر سرم دوفالیت، ۳۰ میلی‌لیتر پانتتریسول، ۷ میلی‌لیتر فلونکسین و ۱۰ میلی‌لیتر کلرفنیرآمین تجویز گردید. بعد از گذشت ۲۴ ساعت میزان التهاب نرم‌کام بهتر از قبل به نظر می‌رسید و همچنین ضربان قلب به ۲۵ عدد در دقیقه افزایش یافت. در نوبت دوم سرم تراپی: ۱۰ لیتر نرمال سالین، ۰/۳ لیتر سرم دوفالیت، ۳۰ میلی‌لیتر پانتتریسول، ۷ میلی‌لیتر فلونکسین و ۱۰ میلی‌لیتر کلرفنیرآمین تجویز گردید. همچنین در نوبت سوم سرم تراپی: ۸ لیتر نرمال سالین، ۰/۳ لیتر سرم دوفالیت، ۳۰ میلی‌لیتر پانتتریسول، ۷ میلی‌لیتر فلونکسین و ۱۰ میلی‌لیتر کلرفنیرآمین تجویز گردید. در روز چهارم طی معاینه محوطه دهانی، میزان التهاب به طور چشمگیری کاهش یافته بود و رنگ مخاطات و ضربان قلب به صورت طبیعی برگشته بود. در این مطالعه به نظر می‌رسد معاینه دندان‌ها سالی دو مرتبه بسیار حائز اهمیت بوده و همچنین تغییر جیره غذایی دام باید به صورت تدریجی صورت گیرد تا فلور گوارشی دام با جیره جدید سازگار شود و مشکلات گوارشی حاصل نگردد. به نظر می‌رسد علت کاهش ضربان قلب در این کیس عدم تعادل اسید و باز و اختلالات الکتروولیتی بوده است. این اختلالات از موارد رایج کاهش ضربان قلب می‌باشند که با درمان عامل اولیه بیماری این مشکر رفع خواهد شد.

واژگان کلیدی: التهاب کام نرم، جیره غذایی، اسب